

Q3 2016

Osavuositarkastus

Tammi-syyskuu

Kannattavuus terveellä tasolla – edellytykset kasvulle ja vahvalle kilpailukyvyllä

- Kasvu vaatimatonta kolmannella neljänneksellä – hyvä tilauskanta pohjautuen uusiin merkittäviin sopimuksiin neljänneksen loppupuolella
- Uusi rakenne tukee strategian toteutusta – lyhytaikaiset vaikutukset huomioitu toimenpiteissä
- Investoinnit automaatioon ja tulevaisuuden kasvuliiketoimintoihin jatkuivat

tieto

Kolmannen neljänneksen avainluvut

IT-palvelut

- Liikevaihdon kasvu oli 2,6 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 3,1 %
- Oikaistu liikevoitto oli 33,7 (36,8) milj. euroa eli 10,7 % (12,0) liikevaihdosta

Konserni

- Liikevaihdon kasvu oli 1,6 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 2,2 %
- Oikaistu liikevoitto oli 35,4 (38,6) milj. euroa eli 10,4 % (11,5) liikevaihdosta
- Uusien tilausten määrä oli 406 (490) milj. euroa ja tilauskanta oli 1 722 (1 864) milj. euroa – book-to-bill -suhdeluku oli 1,2

Yrityskauppojen vaikutus on kuvattu taulukoissa sivulla 8.

	7–9/2016	7–9/2015	1–9/2016	1–9/2015
Liikevaihto, milj. euroa	340,5	335,1	1 089,0	1 064,5
Muutos, %	1,6	-3,2	2,3	-4,9
Muutos paikallisissa valuutoissa, %	2,2	-0,6	3,1	-2,4
Liikevoitto (EBITA), milj. euroa ¹⁾	38,6	44,5	105,9	87,9
Liikevoitto (EBITA), % liikevaihdosta	11,3	13,3	9,7	8,3
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	35,1	41,4	95,7	78,4
Liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta	10,3	12,4	8,8	7,4
Oikaistu ²⁾ liikevoitto (EBIT), milj. euroa	35,4	38,6	102,7	99,4
Oikaistu ²⁾ liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta	10,4	11,5	9,4	9,3
Voitto verojen jälkeen, milj. euroa	27,3	29,6	73,0	56,1
Osakekohtainen tulos, euroa	0,37	0,40	0,99	0,76
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	13,8	16,4	47,0	65,5
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	24,4	13,8	24,4	13,8
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	22,6	14,8	22,6	14,8
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja yrityshankinnat, milj. euroa	53,3	81,8	74,5	104,0
Korollinen nettovelka, milj. euroa	136,4	57,7	136,4	57,7
Nettovelka/EBITDA	0,7	0,4	0,7	0,4
Book-to-bill -suhdeluku	1,2	1,5	1,0	1,2
Tilaukanta	1 722	1 864	1 722	1 864
Henkilöstö 30.9.	13 758	13 179	13 758	13 179

1) kaikkien aineettomien erien poistot; aiemmin vain yritysostoihin liittyvät aineettomat erät

2) oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät (lisätietoja sivulla 15)

Koko vuoden 2016 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (150,8 milj. euroa vuonna 2015).

1) oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Toimitusjohtajan kommentti

Toimitusjohtaja Kimmo Alkio kommentoi osavuositarkastusta:

“Kolmannen neljänneksen päättyessä Tiedolla oli hyvä tilauskanta ja vakaa kannattavuus vuosineljänneksen kasvun jäädessä kuitenkin vaatimattomaksi. Neljänneksen aikana solmitut merkittävät uudet sopimukset osoittavat hyvin kilpailukykyämme ja tukevat kasvutavoitteitamme.

Tavoitteenamme on auttaa asiakkaita uudistamaan omaa liiketoimintaansa: tarjota innovatiivisia palveluita ja parantaa jatkuvasti toiminnan tehokkuutta. Osana uudistunutta strategiaamme otimme heinäkuussa käyttöön uuden liiketoimintarakenteen. Olen tyytyväinen siihen, miten nopeasti pystyimme siirtymään uuteen rakenteeseen, vaikkakin muutos vaikutti väliaikaisesti toimintamme tehokkuuteen. Uskomme, että uusi strategia ja kohdistetut investoinnit auttavat meitä saavuttamaan pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteemme. Vahvistimme asemaamme finanssitoimialalla ostamalla Pohjoismaiden johtavan ohjelmisto- ja palveluyrityksen, Emricin, luotonkäsittelyn alueella. Kauppa saatiin päätökseen kuluneella vuosineljänneksellä ja toivotamme uudet kollegamme tervetulleiksi Tietoon tukemaan meitä asiakkaiden liiketoiminnan uudistamisessa.

Uskon, että nykyiset investointimme, innovointi yhdessä asiakkaidemme kanssa ja tuottavuuden jatkuva parantaminen tarjoavat hyvän pohjan kilpailukyvyillemme myös tulevaisuudessa.”

IT-markkinoiden kehitys vuonna 2016

- Kyky toteuttaa suuria uudistusohjelmia ja tukea asiakkaita useiden toimittajien ympäristössä on yhä tärkeämpää.
- Digitalisaatio vaikuttaa yhä kasvavassa määrin kaikkiin toimialoihin. Monet asiakkaat tarjoavat jo digitaalisia asiakaskokemuksia, mutta palveluiden yhtenäisyys ja integrointi ovat edelleen alhaisella tasolla.

Tiedon markkinoiden arvioidaan kasvavan noin 2 % vuonna 2016. Kasvuliiketoimintojen odotetaan kasvavan kaksinumeroisin luvuin samalla kun perinteisten palveluiden kysyntä edelleen laskee. Ruotsin markkinat ovat pysyneet aktiivisina. Suomessa haasteellinen makrotaloudellinen tilanne vaikuttaa edelleen IT-palvelumarkkinoihin.

Uusien teknologioiden mahdollistama digitalisaatio vaikuttaa yhä kasvavassa määrin kaikkiin toimialoihin ja teollisiin prosesseihin. Useimmat organisaatiot ovat edelleen toimintansa digitalisaatiossa alkuvaiheissa. Monet asiakkaat tarjoavat jo digitaalisia asiakaskokemuksia, mutta palveluiden yhtenäisyys ja integrointi ovat yleisesti ottaen alhaisella tasolla. Kun digitalisaatio etenee, yritykset voivat tarjoamiensa innovatiivisten palveluiden lisäksi luoda kokonaan uusia markkinoita. Useat asiakkaat laativat digitalisointiin liittyviä strategioitaan varmistaakseen asemansa nopeasti muuttuvilla markkinoilla ja tehostaakseen toimintaansa, ja kysyntä palveluille tällä alueella on hyvää. Asiakaskokemuksesta on tullut yksi tärkeimmistä investoinneista.

IT-kumppaneiden vahva toimiala- ja liiketoimintatuntemus, teknologiaosaaminen ja kyky luoda asiakkaille uusia digitaalisia palveluita ovat yhä tärkeämpiä tekijöitä. Useimpien pohjoismaisten organisaatioiden valmius integroida ja hallita omien IT-toimittajiensa muodostamaa ekosysteemiä on edelleen alhainen. Vaatimusten kasvun myötä palveluintegraatio ja -hallinta (SIAM) lisää suosiotaan. Palveluintegraatiossa ja -hallinnassa tietotekniikkatoimittajat ottavat laajan vastuun asiakkaiden palvelukokonaisuuksista, jotka sisältävät sekä yksityisiä että julkisia pilviä. Vaikka SIAM on vahva trendi, suhteellisen harvat, useita toimittajia käyttävät organisaatiot hyödyntävät sitä. Tämä tarjoaa uusia mahdollisuuksia IT-palvelutarjoajille.

Internetin käyttäjien määrän lisääntyessä myös tietomäärä kasvaa eksponentiaalisesti. Tämä yhdessä esimerkiksi pilvipalvelujen, big datan, esineiden internetin ja robotiikan kanssa luo uuden datakeskeisen ekosysteemin, jossa ihmisille tarjotaan personoituja ja ennakoivia kokemuksia. Uusia mahdollisuuksia syntyy eri toimialojen sisällä kuin myös uusissa, toimialojen leikkauspisteeseen syntyvissä ekosysteemeissä. Tämä osaltaan hämärtää perinteisiä toimialojen välisiä rajoja.

Palvelujen kehittäminen yhdessä kumppanien ja asiakkaiden kanssa on yleistymässä, jotta asiakkaille voidaan tarjota parhaita mahdollisia teknologioita. Lisääntynyt avoimuus nopeuttaa tätä kehitystä, kun avoimet sovellusrajapinnat (API) ja avoin data mahdollistavat yhteistoiminnallisen innovoinnin.

IT-investoinneissa uusien palveluiden osuus kasvaa kun taas perinteisiä palveluja, kuten infrastruktuuripalvelut, pidetään kustannussäästöjen lähteenä. Tämän suuntauksen ovat mahdollistaneet palvelutoimitusten standardointi ja teollistaminen, ja myös jatkossa IT-palvelutarjoajat jatkavat investointejaan automaatioon ja tuottavuuden parantamiseen.

Toimialakohtainen kehitys

- **Finanssitoimialalla** markkinat ovat edelleen aktiiviset, ja lukuisia suuria muutosohjelmia on käynnissä ja suunnitteilla. Digitaalinen asiakaskokemus, palvelujen digitalisointi, prosessien automatisointi ja sääntely toimivat markkinoiden tärkeimpinä ajureina. Kiinnostus liiketoimintaprosessien ulkoistamiseen ja turvallisista pilvilustoista,

palveluna tarjottaviin ohjelmistoihin kasvaa etenkin pienten ja keskisuurten yritysten segmentissä. Liiketoiminta- ja teknologiakonsultoinnin markkinat ovat edelleen hyvällä tasolla kaikilla keskeisillä markkinoilla. Suomen vakuutussegmentin markkinat ovat aktiiviset vuonna 2017 tapahtuvan vakuutuslainsäädännön uudistuksen ansiosta.

- **Julkisella sektorilla** palveluiden ja prosessien digitalisointi jatkuu painottuen kustannussäästöihin ja kansalaiskeskeisten palvelujen kehittämiseen. Sähköiseen oppimiseen ja koulutuksen suunnitteluun liittyvien ratkaisujen kysyntä on myös hyvällä tasolla. Suomessa Tieto osallistuu aktiivisesti julkisen sektorin kehitysohjelmaan, jonka tavoitteena on edistää julkisen sektorin digitalisaatiota. Ruotsissa ulkoistustrendi on edelleen vahva ja Tiedon pilvipalveluiden kysyntä on hyvällä tasolla. Konsultointipalveluiden kysyntä oli hyvää neljänneksen aikana.
- **Terveydenhuolto- ja hyvinvointisektorilla** digitalisointi tukee edelleen terveydenhuollon helpompaa ja nopeampaa saatavuutta kansalaisille sekä helpottaa hoitoalan tulevaa henkilöstöpulaa. Ruotsissa ja Norjassa suunnitellut elektronisten terveystietojen jatkokehittämiseksi etenevät. Suomessa kilpailutuksen sairaaloiden toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseksi pääkaupunkiseudun ulkopuolella odotetaan käynnistyvän vuonna 2016. Nämä tarjoavat kasvumahdollisuuksia vuonna 2017, mutta lyhyellä aikavälillä käynnistetään vain tarpeellisia investointeja.
- **Valmistavassa teollisuudessa ja metsäteollisuudessa** digitalisaatio-suuntaus on vahva, ja asiakkaat ovat kiinnostuneita uusista liiketoiminta- ja palvelumalleista, jotka varmistavat vakaan liikevaihdon perustuen usein Industry 4.0/IoT -ratkaisuihin. Konsultoinnin ja liiketoiminnan kehittämisen markkinat ovat aktiiviset. Samalla asiakkaat kuitenkin käynnistävät vain hankkeita, jotka tuottavat korkeaa lisäarvoa, tavoittelevat kustannussäästöjä ja automatisoivat perinteisiä tietotekniikkapalveluja. Toiminnan tehostamiseen tähtäävässä ydinprosessien uudistamisessa investointien painopiste siirtyy pilvessä oleviin toiminnanohjausjärjestelmiin.
- **Kaupassa ja logistiikassa** yritykset investoivat yhä kehittyneimpiin ratkaisuihin voidakseen tarjota asiakkailleen yhtenäisen asiakaskokemuksen näiden asioidessa eri kanavien kautta. Sähköisen kaupankäynnin eri kanavien uudistamiseen liittyvän konsultoinnin ja toteutuksen lisäksi palveluhenkilöstön työkalujen kehittämiseen liittyvä kysyntä on pysynyt hyvänä. Monikanavamuutoksen myötä yritysten täytyy integroida asiakasrajapintaratkaisunsa tiiviisti perustoimitusketjuratkaisuihinsa. Lisäksi B2B-yritykset laajentavat toimintaansa liiketoiminnallisista digitaalisista palveluista parempaan asiakaskokemukseen.
- **Energiasektorilla** asiakkaiden erottautuminen kovassa kilpailussa perustuu yhä enemmän yritysten tarjoamaan palvelukokemukseen. Tästä johtuen alan investoinnit keskittyvät digitaaliseen asiakaskokemukseen. Öljy- ja kaasuteollisuudessa investointitasot ovat pysyneet alhaisina ja asiakkaat pyytävät hinnanalennuksia myös jatkuissa palveluissa.
- **Mediasektorilla** on käynnissä suuria muutoksia ja digitaalisia palveluja käytetään yhä yleisemmin. Mainostaminen on yksi tärkeimmistä tulolähteistä, ja siihen liittyvät ratkaisut ovat uudistamisen tarpeessa. Vaikka myyntiprosessien uudistukset ja automatisointi tarjoavat mahdollisuuksia, hintapaine on kovaa ja useiden yritysten täytyy alentaa kustannuksia.
- **Tietoliikennesektorilla** suuret muutoshankkeet perustuvat tarpeeseen yksinkertaistaa järjestelmiä ja alentaa kustannuksia sekä mahdollisuuteen saada hankkeista enemmän lisäarvoa. Tietoliikenneoperaattorit siirtyvät räätälöidyistä ratkaisuista standardoituihin paketoituihin ratkaisuihin. Kilpailu alalla on erittäin kovaa.

Uusi strategia ja sen toteutus

Digitalisaation kiihtyessä uusien datakeskeisten innovaatioiden ja asiakkaiden liiketoiminnan ja tietotekniikan uudistamiseen liittyvä kysyntä kasvaa nopeasti. Tiedon asiakkailla on kaksijakoinen haaste. Asiakkaiden tulee sekä parantaa nykyisen liiketoiminnan tehokkuutta että kehittää uusia, innovatiivisia palveluita.

Tieto julkisti maaliskuussa 2016 uuden strategiansa vuosille 2016–2020. Sen mukaisesti yhtiö parantaa kilpailukykyään ja nopeuttaa kasvuaan seuraavien strategisten valintojen avulla:

- Palvelut, jotka kasvattavat asiakkaalle tuotettua lisäarvoa
- Johtava asema Pohjoismaissa ja kansainvälinen kasvu
- Yhdessä innovointi ja ekosysteemien tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen.

Tiedon kasvu pohjautuu markkinaosuuden kasvattamiseen Pohjoismaissa, ja yhtiö keskittyy pohjoismaisiin yritysisiin ja julkiseen sektoriin. Kasvua tuetaan myös laajentamalla nykyisillä markkinoilla vahvoiksi osoittautuneiden, valittujen toimialaratkaisujen myyntiä kansainvälisesti.

Tieto haluaa tarjota osakkeenomistajille parempaa tuottoa kuin alalla keskimäärin. Myönteisen taloudellisen kehityksen ja houkuttelevan osinkopolitiikan odotetaan jatkuvan samalla kun yhtiö lisää investointeja innovaation ja kasvun tukemiseen.

Uusi rakenne

Tiedon toimintamalli ja rakenne on uudistettu maaliskuussa 2016 julkistetun strategian mukaisesti. Heinäkuun alussa voimaan astunut uusi rakenne tukee Tiedon tavoitetta olla asiakkaiden suosituin kumppani liiketoiminnan uudistamisessa. Rakenne pohjautuu toimialaryhmiin, jotka vastaavat markkinatoiminnoista, ja palvelualueisiin ensisijaisina raportointisegmentteinä.

Toimialaryhmät

- Finanssipalvelut
- Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi
- Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut

Palvelualueet

- Teknologiapalvelut ja uudistaminen
- Toimialaratkaisut mukaan lukien itsenäisenä yksikkönä toimiva Datakeskeiset liiketoiminnot
- Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus
- Tuotekehityspalvelut

Kasvuliiketoiminnot

Tiedon tavoitteena on kasvaa markkinoita nopeammin pitkällä aikavälillä. Yhtiö pyrkii kasvattamaan asiakkaille tuotettua lisäarvoa kokonaisvaltaisilla toimialaratkaisulla ja asiakkaiden teknologia-alustojen aktiivisella uudistamisella. Lisäksi uudet datakeskeiset liiketoimintamallit auttavat Tietoa ja sen asiakkaita hyödyntämään datakeskeisen talouden tarjoamia mahdollisuuksia.

Investoimalla ohjelmistoliiketoimintaan Tieto panostaa skaalautuvuuteen ja toistettavuuteen, startup-toimintojen tarjotessa eksponentiaalista kasvua. Tieto erottautuu kilpailijoistaan johtaviin ohjelmistotuotteisiin perustuvien toimialaratkaisuiden, järjestelmäintegraation ja kumppanuuksien avulla. Lisäksi Tieto jatkaa investointeja standardointiin ja automaatioon, joiden avulla se voi jatkuvasti parantaa tuottavuutta ja laatua.

Kasvu pohjautuu Tiedon omiin ratkaisuihin, joissa perustana on dynaamisesti muuttuva kokoonpano nykyisillä markkinoilla hyväksi osoittautuneita ratkaisuja. Painopiste on tällä hetkellä noin kymmenessä ratkaisussa, mukaan lukien seuraavat kasvuliiketoiminnot:

- Lifecare, Tiedon ratkaisu terveydenhuolto- ja hyvinvointisektorille
- Pilvipalvelut
- Digitaalinen asiakaskokemus
- Teollinen internet, joka muodostaa pohjan Tiedon datakeskeisille liiketoiminnoille ja
- Tietoturvapalvelut.

Näiden alueiden yhteenlaskettu liikevaihto ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana oli noin 243 milj. euroa ja kasvu 20 %. Kolmannella neljänneksellä pilvipalvelut, joiden myynti kasvoi 29 % edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna, muodostivat edelleen vahvimman alueen. Tietoturvapalveluiden kasvu oli 18 %. Alueen kasvua tuki laajennettu palveluvalikoima, ja investoinnit kyberuhkien estämiseen suunniteltuihin uusiin palveluihin jatkuvat. Digitaalisessa asiakaskokemuksessa uudet Industrial Experience and Integrated Marketing -tarjoomat on otettu vastaan hyvin. Digitaalisen asiakaskokemus -alueen kasvu oli yli 40 %, jota kasvulukua tuki Smilehousen yritysosto. Lifecare-alueen kasvu oli 4 %.

Datakeskeiset liiketoiminnot ovat käynnistäneet toimintaansa kehittämällä ja toteuttamalla datakeskeisiä ideoita yhdessä asiakkaiden ja pohjoismaisten startup-yritysten kanssa. Alueella on tällä hetkellä noin 20 osaa, ja painopiste on innovoinnissa ja uusien kehityskohteiden alulle saattamisessa. Tavoitteena on saada muutama kehityskohde kaupallistamisvaiheeseen vuodenvaihteeseen mennessä.

Lisäksi valikoimaan kuuluu Pohjoismaihin suunnattuja toimialaratkaisuja kuten

- Banking (Finanssipalvelut)
- SmartUtility (Energiassektori)
- Asianhallintaratkaisut (Julkinen sektori) sekä kansainväliseen laajentumiseen tähtäviä keihäänkärkituotteita
- Maksamiseen liittyvät ratkaisut (Finanssipalvelut)
- Production Excellence (Valmistava teollisuus) ja
- Hiilivetyjen laskenta (Öljy- ja kaasuteollisuus)

Kasvualueet, mukaan lukien sekä nykyiset että uudet fokusliiketoiminnot, edustavat tällä hetkellä yhteensä noin kolmasosaa ja perinteiset infrastruktuuri- ja sovellushallinnan palvelut noin puolta Tiedon IT-palveluiden liikevaihdosta. Loppu liikevaihto tulee integraatiopalveluista ja muista palveluista.

Tulosajurit vuonna 2016

Osana uuden strategiansa toteutusta Tieto on jatkanut investointejaan kasvualueisiinsa. Tukeakseen tavoitettaan olla asiakkaiden suosituin kumppani liiketoiminnan uudistamisessa Tieto otti käyttöön uuden toimintarakenteen heinäkuussa 2016. Siirtyminen uuteen rakenteeseen vaikutti jonkin verran kolmannen neljänneksen tulokseen. Tieto arvioi, että muutoksen vaikutus tulokseen oli joitakin miljoonia euroja. Muutos näkyi pääasiassa alhaisempana lisämyyntinä ja kasvaneina liiketoimintakuluina.

Tiedon tavoitteena on kasvaa IT-palveluissa markkinoita nopeammin vuonna 2016. Yhdeksän kuukauden aikana liikevaihto kasvoi 5 %, orgaanisesti 2 %. Orgaaninen kasvu kolmannella neljänneksellä hidastui väliaikaisesti ja jäi vaatimattomaksi. Kauden loppupuolella solmittiin merkittäviä sopimuksia, mikä tukee Tiedon pitkän tähtäimen kasvutavoitteita.

Vuonna 2015 Tieto toteutti kolme yritysostoa, jotka vaikuttavat myös vuoden 2016 liikevaihtoon. Ostettujen yritysten liikevaihto oli yhteensä 57 milj. euroa vuonna 2015, josta 17 milj. euroa vaikutti Tiedon vuoden 2015 liikevaihtoon. Syyskuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Emricin ostosta. Emric on Pohjoismaiden johtava ohjelmisto- ja palveluyritys luotonkäsitteilyn alueella. Kauppa vahvistaa Tiedon asemaa pohjoismaisten finanssitoimialan asiakkaiden kumppanina liiketoiminnan uudistamisessa. Tieto odottaa kaupan tukevan sen tavoitetta kasvattaa skaalautuvaa ohjelmistoliiketoimintaa sekä edistävän yhtiön kannattavuustavoitteiden saavuttamista vuodesta 2017 alkaen. Vuonna 2015 Emricin liikevaihto oli noin 20 milj. euroa.

Liikevaihdon kasvun lisäksi tuloksen kehitykseen vuonna 2016 vaikuttavat

- rekrytoinnit uusille palvelualueille ja tähän liittyvä osaamisen kehittäminen
- palveluiden kehittäminen
- palvelutoimitusten automatisointi ja teollistaminen.

Kasvuliiketoimintoihin ja automaatioon tehtyjen investointien odotetaan tukevan tuloskehitystä keskipitkällä aikavälillä, mutta rasittavan liikevoittomarginaalia lyhyellä aikavälillä. Yhtiö jatkaa tuottavuuden lisäämistä jatkamalla toiminnan automatisointia ja uudistamalla ja vahvistamalla palveluvalikoimaansa ja osaamistaan. Rekrytoinnit kasvualueille sisältävät ohjelmistokehittäjiä, teknisiä asiantuntijoita, service desk -asiantuntijoita, toiminnanohjauksen asiantuntijoita ja sovelluskonsultteja. Ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana Tiedon nettorekrytoinnit IT-palveluissa olivat noin 650. Vuonna 2015 käynnistetyn automaatio-ohjelman mukaiset vähennykset olivat noin 100 henkilöä. Rekrytointiin liittyvät kustannukset, jotka tukevat Tiedon keskipitkän ja pitkän aikavälin kasvua, lisäsivät henkilökustannuksia noin 18 milj. euroa yhdeksän kuukauden jaksolla. Kolmannella neljänneksellä kasvu oli 9 milj. euroa lisäysten kohdistuessa kasvuliiketoimintoihin. Lisäksi tähän liittyvät osaamisen kehittämiskustannukset kasvoivat.

Vuonna 2015 julkistettuun automaatio-ohjelmaan liittyvien vähennysten odotetaan tuovan vuonna 2016 lähes 30 milj. euron bruttosäästöt, joista noin 25 milj. euroa toteutui yhdeksän kuukauden jaksolla. Tieto jatkaa toiminnan tehostamista itsepalvelukanavien mahdollistaman lisääntyvän automaation ansiosta. Yhdeksän kuukauden aikana uudelleenjärjestelyjen kustannukset olivat 7,0 milj. euroa. Tieto ennakoii, että uudelleenjärjestelyjen kustannukset koko vuonna 2016 ovat alle 1 % liikevaihdosta. Uudelleenjärjestelyjen odotetaan lisääntyvän vuonna 2017 vuoden 2016 alhaisesta tasosta.

Tieto on vuoden aikana edelleen kasvattanut investointejaan palvelujen kehittämiseen lupaavilla kasvualueilla, etenkin ohjelmistopohjaisissa toimialaratkaisussa. Palveluiden kehittämiskustannusten odotetaan kasvavan vuodesta 2015 mutta jäävän alle 5 % konsernin liikevaihdosta vuonna 2016. Vuonna 2015 palveluiden kehittämiskustannukset olivat 4,1 % liikevaihdosta. Yhdeksän kuukauden aikana kehittämiskustannukset kasvoivat noin 9 milj. euroa. Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan alle 4 % konsernin liikevaihdosta.

Taloudellinen tulos heinä-syyskuussa

Heinäkuun alussa voimaan astunut uusi rakenne tukee Tiedon strategian toteutusta. Tämä osavuositarkastus perustuu uuteen rakenteeseen, joka koostuu palvelualueista ja toimialaryhmistä. Uudet vertailuluvut ja muuta aineistoa, joka helpottaa nykyisen ja vanhan rakenteen vertailua, löytyy osoitteesta www.tieto.com/investors.

Kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi 1,6 % ja oli 340,5 (335,1) milj. euroa. Kasvu paikallisissa valuutoissa oli 2,2 %. IT-palveluiden liikevaihto kasvoi 2,6 %, paikallisissa valuutoissa kasvu oli 3,1 %. Tuotekehityspalveluissa liikevaihto laski 9,0 %. Liiketoimintaostoilla oli 11 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut (8 milj. euroa) sekä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus (3 milj. euroa) -alueisiin. Vuonna 2015 toteutetuilla liiketoimintamyynneillä oli 2 milj. euron kielteinen vaikutus Toimialaratkaisut-alueeseen. Valuuttakursseilla, lähinnä Ruotsin kruunun heikkenemisellä, oli 2 milj. euron kielteinen vaikutus liikevaihtoon.

Siirtymisellä uuteen rakenteeseen oli tilapäinen kielteinen vaikutus kolmannen neljänneksen tulokseen. Tieto arvioi, että muutoksen vaikutus tulokseen oli joitain miljoonia euroja. Muutos näkyi pääasiassa alhaisempana lisämyyntinä ja kasvaneina liiketoimintakuluina.

Kolmannen neljänneksen liikevoitto (EBIT) oli 35,1 (41,4) milj. euroa eli 10,3 % (12,4) liikevaihdosta. Liikevoitto sisältää 1,6 milj. euroa uudelleenjärjestelykuluja ja 1,3 milj. euron voiton johtuen yrityskauppoihin liittyneiden ehdollisten vastikkeiden oikaisuista. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 35,4 (38,6) milj. euroa eli 10,4 % (11,5) liikevaihdosta. IT-palveluissa

oikaistu liikevoitto oli 33,7 (36,8) milj. euroa. Lasku johtui pääasiassa Toimialaratkaisut-alueen kehityksestä ja siinä toteutetuista investoinneista tulevaan kasvuun. Lisäksi erään asiakkaan velkasaneerauksella oli 0,9 milj. euron kielteinen vaikutus liikevoittoon.

Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueen automaatio- ja teollistamisohjelmaan liittyvillä kustannussäästöillä oli noin 5 milj. euron myönteinen vaikutus IT-palveluiden liikevoittoon verrattuna vuoden 2015 kolmanteen neljännekseen. Säästöjen vaikutusta tulokseen pienensivät noin 4 milj. euron palkkainflaatio ja 3 milj. euroa korkeammat palveluiden kehittämiskustannukset. Valuuttakurssimuutoksilla oli alle 1 milj. euron kielteinen vaikutus liikevoittoon. Kielteinen vaikutus syntyi lähinnä Ruotsin kruunusta.

Poistot olivat 13,6 (14,0) milj. euroa. Kolmannen neljänneksen nettorahoituskustannukset olivat 1,0 (1,9) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 0,6 (0,3) milj. euroa ja valuuttakurssiin liittyvät nettotappiot olivat 0,2 (1,5) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,2 (-0,1) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos oli 0,37 (0,40) euroa. Oikaistu¹⁾ osakekohtainen tulos oli 0,38 (0,38) euroa.

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 7-9/2016	Asiakasmyynti 7-9/2015	Muutos, %	Liikevoitto 7-9/2016	Liikevoitto 7-9/2015
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	179	177	1	24,2	22,9
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	30	28	5	-0,2	-0,5
Toimialaratkaisut	106	101	4	13,0	22,7
Tuotekehityspalvelut	26	29	-9	1,7	0,6
Tukitoiminnot ja globaali johto				-3,5	-4,3
Yhteensä	341	335	2	35,1	41,4

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 7-9/2016	Liikevoitto, % liikevaihdosta 7-9/2015	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 7-9/2016	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 7-9/2015
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,5	12,9	13,4	13,2
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-0,6	-1,6	-4,9	-0,1
Toimialaratkaisut	12,3	22,3	12,5	16,4
Tuotekehityspalvelut	6,4	2,1	6,5	6,2
Yhteensä	10,3	12,4	10,4	11,5

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Palvelualueiden ja toimialaryhmien luvut on esitetty kattavasti taulukko-osiossa.

Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueella pilvipalvelujen myynti kasvoi 29 % edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna ja muodosti 22 % infrastruktuuripalveluiden myynnistä. Lisäksi jaettujen, standardoitujen työtilapalvelujen kasvu oli vahvaa. Samanaikaisesti perinteisten infrastruktuuri- ja sovellushallintapalveluiden myynnin lasku jatkui. Automaatio ja rekrytoinnit suotuisan kustannustason maihin jatkuivat kysynnän siirtyessä perinteisistä palveluista uusiin palveluihin. Oikaistu liikevoitto parani hieman. Vuonna 2015 päätökseen saatettuun automaatio-ohjelmaan pohjautuvien kustannussäästöjen myönteistä tulosvaikutusta pienensivät osaltaan eräiden sopimusten hinnanalennukset. Lisäksi erään asiakkaan velkasaneerauksella oli 0,9 milj. euron kielteinen vaikutus liikevoittoon. Kolmannen neljänneksen liikevoittomarginaali oli kausiluonteisesti vahva, ja neljänneksen neljänneksen marginaalin odotetaan olevan samalla tasolla kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla tai hieman parempi.

Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueella liikevaihdon 5 %:n kasvua tukivat Smilehousen ja Imanon yritysostot. Orgaanisesti liikevaihto laski johtuen viivästyksissä päätöksenteossa. Tämä vaikutti pääasiassa Yritysovellus-

alueeseen. Kysyntä oli edelleen vahvinta digitaalisessa asiakaskokemuksessa ja konsultointipalveluissa. Kolmas neljännes on kausiluonteisesti heikko, ja lisäksi liikevoitto laski johtuen Yritysovellus-alueen korkeasta vapaasta kapasiteetista sekä kasvualueille tehdyistä investoinneista. Neljänneksen aikana solmittiin merkittäviä uusia sopimuksia, ja neljännelle neljännekselle odotetaan selkeää parannusta. Liikevaihdon ja liikevoittomarginaalin odotetaan ylittävän edellisvuoden vastaavan neljänneksen tason.

Toimialaratkaisut -alueella liikevaihdon 4 %:n kasvua tukivat Software Innovationin ja Emricin ostot. Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi -segmentissä varsinaisen liiketoiminnan hyvä kasvu jatkui ja liikevaihto kasvoi organisaatiosta 6 %. Lisenssimyynnin ajoitus vaikutti kasvuun epäsuotuisasti. Terveydenhuolto- ja hyvinvointisovellusten (Lifecare) kasvu oli 4 % paikallisissa valuutoissa. Lisenssimyynti oli alhaisemmalla tasolla sillä osa myynnistä siirtyi neljännelle neljännekselle. Finanssipalveluissa vertailuluku oli epätavallisen korkea, sillä vuoden 2015 kolmanteen neljänneksen sisältyi 2 milj. euroa lisenssimyyntiä, joka tyypillisesti toteutuu neljännellä neljänneksellä. Öljy- ja kaasusegmentissä markkinaolosuhteet olivat edelleen haasteelliset. Liikevoitto laski johtuen investoinneista kasvuliiketoimintaan, mukaan lukien lähes 3 milj. euron kasvu palvelujen kehittämiskustannuksissa sekä vuoden aikana tehdyt rekrytoinnit ja niihin liittyvä osaamisen kehittäminen. Neljänneksen neljänneksen odotetaan olevan kausiluonteisesti vahva. Liikevaihdon odotetaan kasvavan hyvin ja liikevoittomarginaalin olevan edellisvuoden vastaavan neljänneksen tasolla tai parempi.

Tuotekehityspalveluissa liiketoiminta suurimpien avainasiakkaiden kanssa oli edelleen vakaata ja Tieto solmi uusia sopimuksia uusilla kasvualueilla. Liikevaihdon lasku verrattuna vuoden 2015 kolmanteen neljänneksen johtuu pääasiassa eräiden projektien päättymisestä ennakoitusti. Kolmannen neljänneksen oikaistu liikevoittomarginaali parani jonkin verran toiminnan tehostumisen ansiosta, mutta kannattavuus laski kausiluonteisesti. Lisäksi siihen vaikuttivat eräiden projektien käynnistämiseen liittyvät, ennakoitut kulut. Liikevaihdon odotetaan vakiintuvan ja tuloksen noudattelevan edellisvuoden kehitystä.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 7–9/2016	Asiakasmyynti 7–9/2015	Muutos, %
Finanssipalvelut	88	83	6
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	106	98	8
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	121	126	-4
IT-palvelut	315	306	3
Tuotekehityspalvelut	26	29	-9
Yhteensä	341	335	2

Finanssipalveluissa kasvun pääasiallisena ajurina kolmannella neljänneksellä toimivat uudet, tietotekniikan tehostamiseen ja digitaalisiin palveluihin liittyvät projektit, etenkin Suomessa. Lisäksi Emricin osto kasvatti liikevaihtoa 2 milj. euroa. Toimialaratkaisussa vertailuluku oli epätavallisen korkea, sillä vuoden 2015 kolmanteen neljänneksen sisältyi 2 milj. euroa lisenssimyyntiä, joka yleensä toteutuu neljännellä neljänneksellä.

Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi -toimialaryhmässä liikevaihto kasvoi 8 % johtuen osittain Software Innovationin ostopuolesta. Kasvu oli vahvinta toimialakohtaisissa ratkaisussa, joissa kasvu oli noin 19 %, organisaatiosta 6 %. Lisäksi Suomen infrastruktuuripalveluissa transitioprojekteilla oli myönteinen vaikutus.

Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut -ryhmässä liikevaihto laski erään tietoliikennesektorin asiakkaan projektiliiketoiminnan alhaisemman tason ja yhden mediasektorin ulkoistussopimuksen päättymisen johdosta. Myönteinen kehitys jatkui energiasektorilla ja teollisuudessa.

Yritysostojen vaikutus heinä-syyskuussa

IT-palveluissa kolmannen neljänneksen organisaatiosta kasvu paikallisissa valuutoissa oli 0,1 %. Konsernitasolla kolmannen neljänneksen liikevaihto paikallisissa valuutoissa laski organisaatiosta 0,6 % Liiketoimintaostoilla oli 11 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut (8 milj. euroa) sekä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus (3 milj. euroa) -alueisiin. Vuonna 2015 toteutetuilla liiketoimintamyynneillä oli 2 milj. euron kielteinen vaikutus Toimialaratkaisut-alueeseen.

Yritystojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2016	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	1,3	1,3
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	5,4	-6,2
Toimialaratkaisut	5,0	-1,0
IT-palvelut	3,1	0,1
Tuotekehityspalvelut	-7,9	-7,9
Yhteensä	2,2	-0,6

Yritystojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2016	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2016
Finanssipalvelut	6,8	4,7
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	8,1	3,5
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	-3,5	-6,0
IT-palvelut	3,1	0,1
Tuotekehityspalvelut	-7,9	-7,9
Yhteensä	2,2	-0,6

Taloudellinen tulos tammi-syyskuussa

Yhdeksän kuukauden liikevaihto kasvoi 2,3 % ja oli 1 089,0 (1 064,5) milj. euroa. Kasvu paikallisissa valuutoissa oli 3,1 %. IT-palveluiden liikevaihto kasvoi 5,0 %, paikallisissa valuutoissa kasvu oli 5,9 %. Tuotekehityspalveluissa liikevaihto laski 20,6 %. Liiketoimintaostoilla oli 43 milj. euron myönteinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat Toimialaratkaisut (29 milj. euroa) sekä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus (14 milj. euroa) -alueisiin. Vuonna 2015 toteutetuilla liiketoimintamyynneillä oli 5 milj. euron kielteinen vaikutus. Valuuttakurssilla, lähinnä Norjan kruunun heikkenemisellä, oli 9 milj. euron kielteinen vaikutus liikevaihtoon.

Yhdeksän kuukauden liikevoitto (EBIT) oli 95,7 (78,4) milj. euroa eli 8,8 % (7,4) liikevaihdosta. Liikevoitto sisältää 7,0 milj. euroa uudelleenjärjestelykuluja, 0,2 milj. euron myyntitappion, 1,3 milj. euron voiton johtuen yrityskauppoihin liittyneiden ehdollisten vastikkeiden oikaisuista ja -1,1 milj. euroa Venäjän arvonalisäveron oikaisua edellisvuosilta. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 102,7 (99,4) milj. euroa eli 9,4 % (9,3) liikevaihdosta. IT-palveluissa oikaistu liikevoitto oli 95,2 (87,9) milj. euroa. Nousu johtui pääasiassa Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueen automaatio- ja teollistamisohjelmasta.

Lähinnä sovellushallintapalveluiden automaatio-ohjelmaan ja teollistamiseen liittyvillä kustannussäästöillä oli noin 25 milj. euron myönteinen vaikutus IT-palveluiden liikevoittoon verrattuna vuoden 2015 vastaavaan jaksoon. Säästöjen vaikutusta tulokseen pienensivät noin 14 milj. euron palkkainflaatio, rekrytoinnit uusille palvelualueille sekä 9 milj. euroa korkeammat palveluiden kehittämiskustannukset. Valuuttakurssimuutoksilla oli 2 milj. euron kielteinen vaikutus liikevoittoon. Kielteinen vaikutus syntyi lähinnä Norjan kruunusta.

Poistot olivat 40,0 (42,9) milj. euroa. Yhdeksän kuukauden nettorahoituskustannukset olivat 3,2 (4,9) milj. euroa. Nettokorkokustannukset olivat 1,6 (1,6) milj. euroa ja valuuttakurssisiin liittyvät nettotappiot olivat 1,0 (2,2) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,6 (-1,1) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos oli 0,99 (0,76) euroa. Oikaistu¹⁾ osakekohtainen tulos oli 1,07 (1,00) euroa.

1) oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1–9/2016	Asiakasmyynti 1–9/2015	Muutos, %	Liikevoitto 1–9/2016	Liikevoitto 1–9/2015
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	565	559	1	62,8	35,2
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	101	90	12	2,1	0,3
Toimialaratkaisut	336	307	10	35,5	44,5
Tuotekehityspalvelut	86	109	-21	7,6	12,9
Tukitoiminnot ja globaali johto				-12,3	-14,5
Yhteensä	1 089	1 065	2	95,7	78,4

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1–9/2016	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1–9/2015	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1–9/2016	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1–9/2015
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	11,1	6,3	11,4	10,3
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2,1	0,3	1,0	1,2
Toimialaratkaisut	10,6	14,5	11,2	13,0
Tuotekehityspalvelut	8,8	11,7	8,7	10,6
Yhteensä	8,8	7,4	9,4	9,3

1) oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1– 9/2016	Asiakasmyynti 1– 9/2015	Muutos, %
Finanssipalvelut	269	255	6
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	344	306	12
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	391	396	-1
IT-palvelut	1 003	956	5
Tuotekehityspalvelut	86	109	-21
Yhteensä	1 089	1 065	2

Yritystojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–9/2016	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–9/2016
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	1,3	1,3
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	12,5	-3,4
Toimialaratkaisut	11,9	4,0
IT-palvelut	5,9	2,0
Tuotekehityspalvelut	-20,6	-20,6
Yhteensä	3,1	-0,3

Yritystojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–9/2016	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1–9/2016
Finanssipalvelut	5,9	5,8
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	13,1	5,2
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	-0,7	-3,9
IT-palvelut	5,9	2,0
Tuotekehityspalvelut	-20,6	-20,6
Yhteensä	3,1	-0,3

Rahavirta, rahoitus ja investoinnit

Liiketoiminnan nettorahavirta, joka sisältää nettokäyttöpääoman kasvun 26,5 (26,7) milj. euroa, oli 13,8 (16,4) milj. euroa kolmannella neljänneksellä. Nettokäyttöpääoman nousu johtui pääasiassa lomapalkkavelan muutoksesta. Loma-ajan palkkojen maksut vaikuttavat tyypillisesti kolmannen neljänneksen nettokäyttöpääomaan. Uudelleenjärjestelyihin liittyvät maksut olivat 3,4 (10,6) milj. euroa.

Yhdeksän kuukauden liiketoiminnan nettorahavirta, joka sisältää nettokäyttöpääoman kasvun 56,0 (30,0) milj. euroa, oli 47,0 (65,5) milj. euroa.

Yhdeksän kuukauden maksetut verot olivat 28,7 (16,1) milj. euroa. Tammikuussa 2016 Tieto maksoi 6,0 milj. euroa Suomessa johtuen siirtohinnoittelun verotarkastuksesta vuosilta 2009–2013. Päätöksestä on valitettu.

Yhdeksän kuukauden käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 37,2 (37,4) milj. euroa, josta 37,4 (30,8) milj. euroa maksettiin. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 3,4 % (3,5) liikevaihdosta ja liittyivät pääasiassa konesalikeskuksiin. Nettomaksut yritysostoista olivat 32,2 (62,9) milj. euroa.

Omavaraisuusaste oli 44,4 % (44,3). Nettovelkaantumisaste nousi 30,6 %:iin (13,3). Korollinen nettovelka oli 136,4 (57,7) euroa sisältäen 209,1 (176,5) milj. euroa korollista velkaa, 5,8 (6,8) milj. euroa rahoitusleasingvelkaa, 6,5 (9,1) milj. euroa rahoitusleasingosaatavia, 0,3 (0,6) milj. euroa muita korollisia saatavia ja 71,7 (115,9) milj. euroa rahavaroja.

100 milj. euron suuruinen joukkovelkakirjalaina erääntyy toukokuussa 2019. Lainalle maksetaan kiinteää 2,875 %:n vuotuista korkoa. Pitkäaikaiset korolliset lainat olivat 104,1 milj. euroa syyskuun lopussa. Lyhytaikaiset korolliset lainat olivat 110,8 milj. euroa ja liittyivät lähinnä yritystodistuksiin ja yhteisyritysten konsernitiliiin. 150 milj. euron syndikoitu laina, joka erääntyy toukokuussa 2020, ei ollut käytössä syyskuun lopussa.

Tilauuskanta

Uusien sopimusten kokonaisarvo oli 406 (490) milj. euroa kolmannella neljänneksellä. Vuonna 2015 kolmannen neljänneksen uusien sopimusten kokonaisarvoon sisältyi poikkeuksellisen merkittävä sopimus uudistus. Kolmannen

neljänneksen book-to-bill -suhdeluku oli 1,2 (1,5). Uusien sopimusten kokonaisarvo sisältää myös irtisanomisajan jälkeisen osan.

Uusien sopimusten kokonaisarvo oli 1 059 (1 261) milj. euroa yhdeksän kuukauden jaksolla. Yhdeksän kuukauden book-to-bill -suhdeluku oli 1,0 (1,2).

Tilaukanta oli 1 722 (1 864) milj. euroa. Kuluvana vuonna tilaukannasta arvioidaan laskutettavan alle 21 % (18).

Merkittävät sopimukset ja yritysostot tammi-syyskuussa

Ensimmäisellä yhdeksän kuukauden aikana Tieto on solminut lukuisia uusia sopimuksia asiakkaiden kanssa kaikissa toimialaryhmissä. Asiakassopimusten ehtojen mukaisesti Tieto ei voi kuitenkaan julkistaa kauppvoja useimpien sopimusten kohdalla.

Helmikuussa Skandiabanken ASA ja Tieto solmivat viisivuotisen sopimuksen arvopaperi- ja rahastoratkaisujen toimittamisesta. Sopimus on tärkeä Skandiabanken ASA:lle, joka on riippumaton norjalainen pankki, ja se vahvistaa molempien yritysten asemaa Norjan markkinoilla.

Helmikuussa Skandinavian suurin verkossa toimiva muotikauppa Nelly.com valitsi Tiedon kumppanikseen parantamaan asiakaskokemusta. Tiedon Customer Care as a Service (CCaaS) -asiakaspalveluratkaisun avulla Nelly.com pystyy tarjoamaan asiakkailleen personoituja palveluja. Kolmivuotinen sopimus tarjoaa pilvipohjaisen ratkaisun, joka kattaa kaikki kanavat: verkon, puhelut, chatin, sähköpostin ja sosiaalisen median. CCaaS on kokonaisvaltainen asiakaspalveluratkaisu, joka perustuu alan johtavaan Genesys-alustaan.

Helmikuussa Tieto allekirjoitti Pohjoismaiden johtavan metalliyhtiö Bolidenin kanssa sopimuksen loppukäyttäjäratkaisusta, joka yhdenmukaistaa yhtiön IT-työympäristön globaalit prosessit. Standardoidun alustan perustana on Tiedon kattava työkalujen valikoima nimeltään Tieto Energized Workplace, jolla muun muassa helpotetaan sovellusten käyttöä, huolehditaan tietoturvasta ja tuetaan liikkuvien työntekijöiden työtä. Sopimus on kolmivuotinen ja siihen sisältyy kahden vuoden jatko-optio.

Helmikuussa Vetenskapsrådet, perustutkimusta tukeva Ruotsin valtiollinen viranomainen, valitsi Tiedon modernisoimaan IT-toimintojaan pilvipohjaisilla palveluilla ja ratkaisulla. Sopimuksen kesto on neljä vuotta ja sen arvo on noin 20 miljoonaa kruunua.

Maaliskuussa Tieto sopi Volvo Car Retail Solutionsin (VCRS) kanssa pilvipalvelujen toimittamisesta. Sopimus kattaa Pohjoismaat, ja sen kokonaisarvo on yli 3 milj. euroa tulevien kolmen vuoden aikana.

Toukokuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen norjalaisen Bergenin kunnan kanssa asianhallinta- ja dokumenttien hallintaratkaisusta. Ratkaisun avulla mahdollistetaan kuntalaisten, yritysten ja työntekijöiden digitaalisten palvelujen laajentaminen ja parantaminen. Sopimuskausi on 12 vuotta, ja sopimuksen kokonaisarvo on 24 milj. Norjan kruunua.

Toukokuussa Tieto ja ruotsalainen Sparbanken Syd allekirjoittivat sopimuksen pankin arvopaperitoimintojen hallinnasta. Viisivuotinen sopimus kattaa IT-järjestelmät, niiden hallinnan sekä back office -palvelut. Uusi ratkaisu tukee Sparbanken Sydin koko arvopaperiprosessia osto- ja myyntimääräyksistä maksuun. Pankki pystyy sen avulla kehittämään rahasto- ja arvopaperipalvelujaan varmistaen samalla kustannustehokkaan ja turvallisen toiminnan.

Toukokuussa Tieto solmi sopimuksen globaalien kuitumateriaalien valmistajan Ahlstromin kanssa MES-järjestelmästä (manufacturing execution system) sekä order-to-cash -toiminnanohjausjärjestelmästä. Sopimuksen myötä Ahlstrom kehittää ja tehostaa palvelunhallintakokonaisuuttaan. Sopimuksen kokonaisarvo on 4,8 milj. euroa.

Kesäkuussa Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori ja Tieto sopivat jatkosta yhteistyöleen valtion konesali- ja kapasiteettipalveluissa. Tieto on toimittanut konesali- ja kapasiteettipalveluita Valtorille vuodesta 2014. Sopimuskausi on viisi vuotta, ja sopimuksen kokonaisarvo 15,1 milj. euroa.

Elokuussa Folksam, yksi Ruotsin suurimmista vakuutusyhtiöistä, päätti käyttää infrastruktuuripalveluita koskevan sopimuksensa mukaista optiota jatkaa sopimusta. Yksivuotisen sopimuksen kokonaisarvo on 100 milj. Ruotsin kruunua.

Syyskuussa Tieto solmi strategisen kumppanuuden Lysen kanssa, joka on johtava norjalainen energia- ja teknologiatoimija. Lyse valitsi Tiedon pilvipalvelujen sekä infrastruktuuri- ja datakeskuspalveluiden toimittajaksi. Sopimuksen mukaan 25 Lyse Linkin asiantuntijaa siirtyy Tiedon palvelukseen. Sopimus kattaa myös merkittäviä tuotekehitys- ja innovaatiohankkeita eri alueilla. Sopimuksen arvo on vähintään 30 milj. euroa viiden vuoden aikana, joista kaksi viimeistä vuotta optiona.

Syyskuussa Kesko ja Tieto allekirjoittivat merkittävän sopimuksen, jonka pohjalta Tieto uudistaa suuren osan Keskon sovellus- ja infrastruktuuripalveluista. Tarkoituksena on kiihdyttää kasvua ja tehokkuutta painottavia Keskon strategisia prioriteetteja. Sopimus kattaa laajan palveluvalikoiman kuten Keskon liiketoimintakriittisten sovellusten sovellushallinnan, liiketoiminnan integraatio- ja projektipalvelut, SAP-sovellusten elinkaaren hallinnan, loppukäyttäjäpalvelut ja infrastruktuuripalvelut.

Syyskuussa S-Ryhmä valitsi Tiedon uudistamaan ja standardoimaan sen kaupan tietojärjestelmän vuoteen 2020 mennessä. Sopimuksen myötä S-Ryhmän tavoitteena on parantaa vähittäiskauppaa ja kehittää digitaalisia palveluita. Sopimuksen kokonaisarvo on 20 milj. euroa.

Syyskuussa Tieto solmi sopimuksen maailman johtavan ilmansuodattimien valmistajan Camfilin kanssa merkittävästä osasta sen Euroopan liiketoimintojen infrastruktuurista. Tieto toimittaa standardoidun pilvipohjaisen

ratkaisun, joka sisältää infrastruktuuri- ja sovellustoiminnot. Tämän ansioista Camfil voi kasvaa nopeasti ja alentaa pääomakustannuksia. Sopimus on kolmivuotinen ja siihen sisältyy kahden vuoden jatko-optio. Sopimuksen arvoksi arvioidaan 40 milj. Ruotsin kruunua ensimmäisten kolmen vuoden aikana.

Toukokuussa Tieto osti tytäryhtiönsä Tieto Estonia Services OÜ:n koko osakekannan. Tieto oli aiemmin omistanut yhtiöstä 60 %, SEB 20 % ja Swedbank 20 %.

Syyskuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Emricin ostopuolesta. Emric on Pohjoismaiden johtava ohjelmisto- ja palveluyritys luotonkäsittelyn alueella. Kauppa vahvistaa Tiedon asemaa pohjoismaisten finanssitoimialan asiakkaiden kumppanina liiketoiminnan uudistamisessa. Tieto odottaa kaupan tukevan sen tavoitetta kasvattaa skaalautuvaa ohjelmistoliiketoimintaa sekä edistävän yhtiön kannattavuustavoitteiden saavuttamista vuodesta 2017 alkaen. Vuonna 2015 Emricin liikevaihto oli noin 20 milj. euroa ja henkilöstön määrä oli noin 200.

Syyskuussa Tieto osti Oppadin ohjelmistot ja niihin liittyvät oikeudet. Oppad tarjoaa hallinnollisia ratkaisuja kouluille ja päivähoitolle Norjassa. Tavoitteena on vahvistaa Tiedon digitaalisia palveluja koulutussektorille.

Henkilöstö

Syyskuun lopussa kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 13 758 (13 179). Kokopäiväisen henkilöstön määrä globaaleissa toimituskeskuksissa oli 6 520 (6 042) eli 47,4 % (45,8) henkilöstöstä.

Yhdeksän kuukauden aikana kokopäiväisen henkilöstön määrä nousi nettomääräisesti lähes 600:lla. Tuotekehityspalveluiden henkilömäärä laski noin 150:lla. IT-palveluissa liiketoimintaostot kasvattivat henkilömäärää lähes 200:lla ja rekrytoinnit nettomääräisesti noin 650:llä. Henkilöstövähennykset olivat noin 100.

Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 10,3 % (10,1) syyskuun lopussa.

Palkkainflaation odotetaan pysyttelevän noin 3 %:n tasolla vuonna 2016. Suotuisan kustannustason maissa palkkojen nousu on selvästi suurempaa kuin keskimäärin.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat määrättyivät suomalaisen ja ruotsalaiseen arvo-osuusjärjestelmään 31.8.2016 rekisteröityjen omistusten perusteella. Osakkeenomistajat, joka halusivat osallistua toimikuntatyöskentelyyn, nimesivät seuraavat jäsenet:

Martin Oliw, osakas, Cevian Capital AB
 Kari Järvinen, toimitusjohtaja, Solidium Oy
 Timo Ritakallio, toimitusjohtaja, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
 Satu Huber, toimitusjohtaja, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo ja
 Markku Pohjola, hallituksen puheenjohtaja, Tieto Oyj.

Osakkeet ja osakepohjaiset kannustimet

Tiedon osakkeiden määrä oli 74 109 252 syyskuun lopussa. Tiedon omien osakkeiden määrässä ei tapahtunut muutoksia kolmannen neljänneksen aikana. Syyskuun lopussa Tiedolla oli hallussaan 411 682 omaa osaketta, mikä vastaa 0,6 %:a kaikista osakkeista ja äänistä.

Yhtiön optio-ohjelmien merkintäaika päättyi 31.3.2016. Tiedolla ei ole enää voimassa optio-ohjelmia.

Lähitulevaisuuden riskit ja epävarmuustekijät

Valuuttakurssien muutokset, etenkin Ruotsin ja Norjan kruunu, vaikuttavat konsernin liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Ruotsin ja Norjan osuus Tiedon myynnistä on lähes puolet. Tilinpäätöksessä on lisätietoja valuuttariskien hallinnasta ja lisäksi internet-sivulla www.tieto.com/currency-impact on tietoa valuuttaherkkyksistä.

Hidas kasvu Euroopassa saattaa johtaa myös tietotekniikan palvelumarkkinoiden heikkoon kehitykseen. Tiedon kymmenen suurimman asiakkaan osuus liikevaihdosta on 30 %, ja niin ollen yhtiön liikevaihdon kehitys on suhteellisen

herkkä muutoksille suurten asiakkaiden kysynnässä. Osuus on kuitenkin laskenut useita prosenttiyksikköjä muutaman viimeisimmän vuoden aikana.

Tietotekniikka-alan yritysten tulee jatkuvasti uudistaa osaamista johtuen merkittävästä toimialan muutoksesta. Tämä yhdistettynä toimitusten osittaiseen siirtämiseen suotuisan kustannustason maihin johtaa yritysten uudelleenjärjestelyjen jatkumiseen sekä tarpeeseen rekrytoida uutta osaamista. Tämä saattaa johtaa väliaikaisesti päällekkäisiin henkilöstökustannuksiin ja synnyttää epävarmuutta yrityksen sisällä.

Alalle on tyypillistä, että suuret yksittäiset sopimukset saattavat vaikuttaa kasvuun voimakkaasti. Asiakkaiden liiketoiminnan uudistamiseen liittyy riski alhaisemmista hinnoista olemassa olevissa palveluissa. Samanaikaisesti uudistamisen odotetaan tuovan Tiedolle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Lisäksi uudet teknologiat kuten pilvipalvelut johtavat siihen, että kysyntä painottuu pidemmälle standardoituihin ja vähemmän työvoimaa vaativiin ratkaisuihin. Nämä muutokset saattavat johtaa tarpeeseen jatkaa toiminnan uudelleenjärjestelyjä.

Venäjään liittyvät riskit ovat vähäiset, sillä Venäjän myynnin osuus Tiedon liikevaihdosta on alle 1 %. Brexitillä odotetaan olevan marginaalinen vaikutus Tietoon, lähinnä Finanssipalveluissa.

Tuotekehityspalveluissa on alalle tyypillisesti heikko näkyvyys johtuen lyhyestä tilauskannasta. PDS kirjasi liikearvon alentumisen vuonna 2014 johtuen liiketoimintavolyymien laskusta ja on onnistuneesti sopeuttanut kulurakennettaan. Yleisesti tietoliikennesektorin haastava toimintaympäristö saattaa johtaa liikearvon alentumisiin myös jatkossa.

Teknologiaisensseihin liittyvät lisämaksut sekä toimitusten laatuun liittyvät ongelmat ja niistä johtuvat projektiyhtymät ovat tyypillisiä riskejä tietotekniikan palvelualalle. Jatkuvien palveluiden automatisointiin liittyvät muutokset, toimitusten siirtämiseen suotuisan kustannustason maissa sijaitseviin osaamiskeskuksiin sekä yhtiössä käynnissä olevaan uudelleenorganisointiin liittyy projektitappio- ja sopimussakkoriskejä.

Yrityksiin kohdistuu globaalisti verotarkastuksista johtuvia uusia riskejä. Jos makrotaloudellisen ympäristön heikko tilanne jatkuu, eräät maat saattavat lisätä uutta säätelyä, ja tämän lisäksi muutoksilla veroviranomaisten tulkinnoissa saattaa olla kielteinen vaikutus yrityksiin.

Koko vuoden 2016 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (150,8 milj. euroa vuonna 2015).

1) oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät

Tilintarkastus

Osavuositarkastuksen lukuja ei ole tilintarkastettu.

Taloudellinen kalenteri 2017

2.2.	Osavuositarkastus 4/2016 ja tilinpäätöstiedote vuodelta 2016 (klo 8.00)
1.3. mennessä	Vuosikertomus 2016 Tiedon verkkosivuilla
23.3.	Yhtiökokous

Tieto julkaisee kolme osavuositarkastusta vuonna 2017:

27.4.	Osavuositarkastus 1/2017 (klo 8.00)
21.7.	Osavuositarkastus 2/2017 (klo 8.00)
24.10.	Osavuositarkastus 3/2017 (klo 8.00)

Tilinpäätösperiaatteet 2016

Tämä osavuositarkastus on laadittu EU:n hyväksymän kansainvälisen tilinpäätösstandardin, IAS 34, Osavuositarkastukset, mukaisesti. Tilinpäätösperiaatteet ovat samat kuin 31.12.2015 päättyneenä tilivuonna. Tilinpäätösperiaatteet kuvataan tarkemmin tilinpäätöksessä. Tammikuun 2016 alussa voimaan tulleilla standardeilla, muutoksilla ja tulkinnoilla ei ole oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Raportoidut vaihtoehtoiset tunnusluvut

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) uusien, vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden mukaisesti Tieto on muuttanut taloudellisessa raportoinnissa käyttämäänsä terminologiaa. Termi "oikaistut erät" on korvannut termin "kertaluonteiset erät". Oikaistut erät sisältävät uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon alentumiset ja muut erät.

Tieto käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja, koska ne kuvaavat liiketoiminnan tulosta paremmin ja helpottavat vertailua tuloskausien välillä. Niitä käytetään IFRS:n mukaisten tunnuslukujen lisäksi, mutta ne eivät korvaa IFRS-tunnuslukuja.

Oikaistu liikevoitto (EBIT)

Milj. euroa	2016 7-9	2015 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2016 1-9	2015 1-9	2015 1-12
Liikevoitto (EBIT)	35,1	41,4	32,3	28,3	95,7	78,4	125,2
+ uudelleenjärjestelykulut	1,6	2,8	2,2	3,2	7,0	25,2	29,6
+ liikearvon alentumiset	-	-	-	-	-	-	-
- myyntivoitot	-	-6,1	-	-	-	-6,1	-6,1
+ myyntitappiot	-	-	0,2	-	0,2	-	-
+/- yritysostot	-1,3	0,5	-	-	-1,3	0,8	1,0
+/- muut	-	-	1,1 *)	-	1,1 *)	1,1 **)	1,1 **)
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,4	38,6	35,8	31,5	102,7	99,4	150,8

*) Arvonlisäveron oikaisu edellisvuosilta -1,1 milj. euroa Venäjällä

**) josta 1,1 milj. euroa liittyy alihankintasopimuksen uudelleenjärjestelyihin

Tunnusluvut

	2016 7-9	2015 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2016 1-9	2015 1-9	2015 1-12
Osakekohtainen tulos, euroa							
Laimentamaton	0,37	0,4	0,33	0,29	0,99	0,76	1,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,37	0,4	0,33	0,29	0,99	0,76	1,23
Oma pääoma/osake, euroa	6,05	5,9	5,67	5,46	6,05	5,9	6,57
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	24,4	13,8	26,2	25,7	24,4	13,8	19,0
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	22,6	14,8	25,9	27,2	22,6	14,8	20,4
Omavaraisuusaste, %	44,4	44,3	42,2	38,9	44,4	44,3	46,2
Korollinen nettovelka, milj, euroa	136,4	57,7	103,3	-21,3	136,4	57,7	13,2
Nettovelkaantumisaste, %	30,6	13,3	24,7	-5,3	30,6	13,3	2,7
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja yrittäjäshankinnat, milj, euroa	53,3	81,8	11,8	9,4	74,5	104,0	136,7

Osakkeiden lukumäärä

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2016 1-9	2015 1-9	2015 1-12
Ulkona olevat osakkeet kauden lopussa						
Laimentamaton	73 697 570	73 697 570	73 601 411	73 697 570	73 530 002	73 544 869
Laimennettu	73 697 570	73 697 570	73 664 930	73 697 570	73 602 176	73 611 908
Ulkona olevat osakkeet keskimäärin						
Laimentamaton	73 697 570	73 684 890	73 560 885	73 647 963	73 389 635	73 426 563
Laimennettu	73 697 570	73 693 262	73 625 716	73 672 275	73 535 477	73 553 478
Yrityksen hallussa olevat omat osakkeet						
Kauden lopussa	411 682	411 682	411 682	411 682	465 084	465 084
Keskimäärin	411 682	411 682	451 587	424 935	473 181	471 140

Tuloslaskelma, milj, euroa

	2016 7-9	2015 7-9	2016 1-9	2015 1-9	Muutos %	2015 1-12
Liikevaihto	340,5	335,1	1 089,0	1 064,5	2	1 460,1
Liiketoiminnan muut tuotot	5,2	10,2	12,2	20,0	-39	30,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-183,1	-174,4	-610,9	-611,7	0	-828,3
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-14,0	-40,0	-42,9	-7	-56,6
Liiketoiminnan muut kulut	-114,7	-116,3	-356,7	-354,6	1	-484,7
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	0,8	0,8	2,1	3,1	-32	4,2
Liikevoitto (EBIT)	35,1	41,4	95,7	78,4	22	125,2
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	0,5	0,7	1,7	1,6	6	1,9
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1,3	-1,1	-3,9	-4,3	-9	-5,4
Nettokurssivoitot/-tappiot	-0,2	-1,5	-1,0	-2,2	-55	-2,4
Tulos ennen veroja	34,1	39,5	92,5	73,5	26	119,3
Tuloverot	-6,8	-9,9	-19,5	-17,4	12	-28,8
Tilikauden voitto	27,3	29,6	73,0	56,1	30	90,5
Tilikauden voitto jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	27,3	29,6	73,0	56,1	30	90,5
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	27,3	29,6	73,0	56,1	30	90,5
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa						
Laimentamaton	0,37	0,40	0,99	0,76	30	1,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,37	0,40	0,99	0,76	30	1,23
Laaja tulos, milj, euroa						
Tilikauden voitto	27,3	29,6	73,0	56,1	30	90,5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	0,2	-12,0	-4,2	-2,2	-	2,3
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)	0,0	-0,0	-0,2	0,6	-133	0,5
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi						
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen voitto/tappio (verojen jälkeen)	0,1	-2,4	-7,5	-0,5	-	9,5
Laaja tulos	27,6	15,2	61,1	54,0	13	102,8
Tulos jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	27,6	15,2	61,1	54,0	13	102,8
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	27,6	15,2	61,1	54,0	13	102,8

Tase, milj. euroa

	2016 30.9.	2015 30.9.	Muutos %	2015 31.12.
Liikearvo	414,0	362,9	14	384,9
Muut aineettomat hyödykkeet	50,0	45,8	9	41,0
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	79,7	81,8	-3	83,0
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	15,4	16,0	-4	17,2
Laskennalliset verosaamiset	33,4	35,6	-6	31,6
Rahoitusleasingsaamiset	3,0	5,1	-41	4,6
Muut korolliset saamiset	0,0	0,2	-100	0,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,7	0,7	0	0,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	596,2	548,1	9	563,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	369,4	354,1	4	353,9
Eläkesaamiset	0,9	-	-	6,6
Rahoitusleasingsaamiset	3,6	4,0	-10	3,5
Muut korolliset saamiset	0,3	0,4	-25	0,4
Versaamiset	15,4	6,0	157	2,6
Rahavarat	71,7	115,9	-38	156,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	461,3	480,4	-4	523,2
Varat yhteensä	1 057,5	1 028,5	3	1 086,3
Osakepääoma, ylikurssirahasto ja muut rahastot	119,9	120,5	0	121,2
Osakeanti optio-oikeuksilla	-	-	-	0,0
Kertyneet voittovarot	326,3	312,9	4	361,6
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	446,2	433,4	3	482,8
Määräysvallattomien osuus	-	0,1	-	0,1
Oma pääoma yhteensä	446,2	433,5	3	482,9
Lainat	104,1	105,9	-2	105,0
Laskennalliset verovelat	30,8	26,7	15	28,7
Varaukset	6,4	12,8	-50	6,1
Eläkevelvoitteet	18,8	23,5	-20	16,7
Muut pitkäaikaiset velat	0,4	1,6	-75	1,5
Pitkäaikaiset velat yhteensä	160,5	170,5	-6	158,0
Ostovelat ja muut velat	319,2	307,7	4	334,6
Verovelat	11,7	15,2	-23	14,9
Varaukset	9,1	24,3	-63	22,9
Lainat	110,8	77,3	43	73,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä	450,8	424,5	6	445,4
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 057,5	1 028,5	3	1 086,3

Nettokäyttöpääoma taseessa, milj. euroa

	2016 30.9.	2015 30.9.	Muutos %	2016 30.6.	2016 31.3.	2015 31.12.
Myyntisaamiset	246,9	245,2	1	265,8	267,9	255,4
Muut käyttöpääomasaamiset	122,2	108,2	13	117,8	117,8	98,3
Käyttöpääomasaamiset taseen varoissa	369,1	353,4	4	383,6	385,7	353,7
Ostovelat	73,5	76,9	-4	88,8	86,5	78,7
Henkilöstöön liittyvät velat	125,5	120,0	5	144,9	159,8	143,4
Varaukset	15,5	37,1	-58	18,7	24,4	29,0
Muut käyttöpääomavelat	109,1	110,5	-1	111,0	135,4	105,0
Käyttöpääomavelat taseen veloissa	323,6	344,5	-6	363,4	406,1	356,1
Nettokäyttöpääoma taseessa	45,5	8,9	411	20,2	-20,4	-2,4

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2016 7-9	2015 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2016 1-9	2015 1-9	2015 1-12
Liiketoiminnan rahavirta							
Tilikauden voitto	27,3	29,6	24,2	21,5	73,0	56,1	90,5
Oikaisut							
Poistot ja arvonalentumiset	13,6	14,0	13,1	13,3	40,0	42,9	56,6
Osakeperusteiset maksut	0,6	0,3	-0,2	0,7	1,1	0,7	1,0
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0,0	-6,3	0,1	0,0	0,1	-6,3	-6,8
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	-0,8	-0,8	-0,9	-0,4	-2,1	-3,1	-4,2
Muut oikaisut	-1,2	0,0	-2,6	0,6	-3,2	0,2	-2,0
Rahoituskulut, netto	1,0	1,9	1,6	0,6	3,2	4,9	5,9
Tuloverot	6,8	9,9	6,5	6,2	19,5	17,4	28,8
Nettokäyttöpääoman muutos	-26,5	-26,7	-47,3	17,8	-56,0	-30,0	-15,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	20,8	21,9	-5,5	60,3	75,6	82,8	154,8
Maksetut liiketoiminnan rahoituserät, netto	-0,9	-3,0	-2,0	-0,8	-3,7	-6,6	-7,2
Saadut osingot pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyistä sijoituksista	-	-	-	3,8	3,8	5,4	5,4
Maksetut välittömät verot	-6,1	-2,5	-6,2	-16,4	-28,7	-16,1	-20,4
Liiketoiminnan rahavirta	13,8	16,4	-13,7	46,9	47,0	65,5	132,6
Investointien rahavirta							
Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnasta johtuva nettorahavirta	-30,4	-62,7	-0,4	-1,4	-32,2	-62,9	-73,7
Muut käyttöomaisuusinvestoinnit	-16,1	-8,7	-11,9	-9,4	-37,4	-30,8	-43,7
Konserniyritysten ja liiketoimintojen myynnistä johtuva nettorahavirta	-	8,0	-	0,0	0,0	8,0	8,3
Käyttöomaisuusmyynnit	0,1	0,3	0,0	0,0	0,1	0,4	0,6
Myytävikissä olevien rahoitusvarojen myynnit	-	-	-	-	-	0,0	0,5
Lainasaamisten muutos	0,6	0,4	0,4	0,7	1,7	1,5	2,7
Investointien rahavirta	-45,8	-62,7	-11,9	-10,1	-67,8	-83,8	-105,3
Rahoituksen rahavirta							
Maksetut osingot	-	-	-99,3	-	-99,3	-95,2	-95,2
Käytetyt optiot	-	0,2	0,8	0,0	0,8	3,5	3,6
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-0,3	0,1	-0,3	-0,3	-0,9	-0,2	-0,3
Korollisten velkojen muutos	11,2	47,9	72,9	-46,4	37,7	63,2	57,9
Rahoituksen rahavirta	10,9	48,2	-25,9	-46,7	-61,7	-28,7	-34,0
Rahavarojen muutos	-21,1	1,9	-51,5	-9,9	-82,5	-47,0	-6,7
Rahavarat kauden alussa	93,2	112,2	144,6	156,2	156,2	160,6	160,6
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	-0,4	1,8	0,1	-1,7	-2,0	2,3	2,3
Rahavarojen muutos	-21,1	1,9	-51,5	-9,9	-82,5	-47,0	-6,7
Rahavarat kauden lopussa	71,7	115,9	93,2	144,6	71,7	115,9	156,2

Laskelma oman pääoman muutoksista, milj. euroa

	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma									Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yht.
	Osa-ke-pää-oma	Yli-kurssi-rahasto ja muut rahastot	Osake-anti optio-oikeuksilla	Omat osakkeet	Muun-toerot	Raha-virran suo-jaukset	Sijoi-tetun va-paan oman pää-oman rahasto	Kerty-neet voitto-varat	Yht.		
31.12.2014	76,6	43,9	0,5	-11,6	-51,0	-0,3	8,5	404,5	471,1	0,1	471,2
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden voitto								56,1	56,1	0,0	56,1
Muut laajan tuloksen erät											
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen tappio (verojen jälkeen)								-0,5	-0,5		-0,5
Muuntoerot		-0,0				-4,9		2,7	-2,2		-2,2
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)							0,6		0,6		0,6
Laaja tulos		0,0			-4,9	0,6		58,3	54,0	0,0	54,0
Liiketoimet omistajien kanssa											
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut								0,6	0,6		0,6
Osingonjako								-95,2	-95,2		-95,2
Osakkeiden merkintä optio-oikeuksilla			-0,5				3,4		2,9		2,9
Määräysvallattomien omistajien osuus											0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yht.	0,0	0,0	-0,5				3,4	-94,6	-91,7	0,0	-91,7
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten vaikutus											
								0,0	0,0		0,0
30.9.2015	76,6	43,9	0,0	-11,6	-55,9	0,3	11,9	368,2	433,4	0,1	433,5

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma										Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yht.
	Osa-ke-pää-oma	Yli-kurssi-rahas-to ja muut rahas-tot	Osake-anti optio-oikeuk-silla	Omat osak-keet	Muun-to-erot	Raha-virran suo-jauk-set	Sijoi-tetun va-paan oman pää-oman rahas-to	Kerty-neet voitto-varat	Yht.		
31.12.2015	76,6	44,6	0,0	-11,6	-49,2	0,2	12,1	410,1	482,8	0,1	482,9
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden voitto								73,0	73,0	0,0	73,0
Muut laajan tuloksen erät											
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuva vakuutusmatemaattinen tappio (verojen jälkeen)								-7,5	-7,5		-7,5
Muuntoerot		-1,3			-4,4			1,5	-4,2		-4,2
Rahavirran suojaukset (verojen jälkeen)						-0,2			-0,2		-0,2
Laaja tulos		-1,3			-4,4	-0,2		67,0	61,1	0,0	61,1
Liiketoimet omistajien kanssa											
Omaan pääomaan kirjatut osakeperusteiset maksut								0,9	0,9		0,9
Osingonjako								-99,4	-99,4		-99,4
Osakkeiden merkintä optio-oikeuksilla			0,0				0,7		0,7		0,7
Määräysvallattomien omistajien osuus								0,1	0,1	-0,1	-
Liiketoimet omistajien kanssa yht.	0,0	0,0	0,0				0,7	-98,4	-97,7	-0,1	-97,8
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten vaikutus											
								0,0	0,0		0,0
30.9.2016	76,6	43,3	0,0	-11,6	-53,6	-	12,8	378,7	446,2	-	446,2

Segmentti-informaatio

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	179	177	1	565	559	1	755
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	30	28	5	101	90	12	125
Toimialaratkaisut	106	101	4	336	307	10	439
Tuotekehityspalvelut	26	29	-9	86	109	-21	142
Konserni yhteensä	341	335	2	1 089	1 065	2	1 460

Segmenttien välistä sisäistä myyntiä ei esiinny, koska johdon raportoinnissa myyntituotot ja -kulut kirjataan suoraan kyseisille asiakasprojekteille.

Asiakasmyynti maittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	Osuus	2015	Osuus
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	%	1-12	%
Suomi	154	153	0	492	490	0	46	669	46
Ruotsi	129	126	3	416	407	2	38	553	38
Norja	36	34	6	113	99	14	9	140	10
Muut	21	22	-4	68	68	0	6	99	7
Konserni yhteensä	341	335	2	1 089	1 065	2	100	1 460	100

Suomessa IT-palvelut kasvoivat 2 % kuluneen yhdeksän kuukauden aikana.

Ruotsissa myynti kasvoi 2 % paikallisissa valuutoissa. IT-palvelut kasvoivat 7 % paikallisissa valuutoissa.

Norjassa kasvu paikallisissa valuutoissa oli 21 %.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Finanssipalvelut	88	83	6	269	255	6	347
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	106	98	8	344	306	12	439
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	121	126	-4	391	396	-1	533
Tuotekehityspalvelut	26	29	-9	86	109	-21	142
Konserni yhteensä	341	335	2	1 089	1 065	2	1 460

Asiakasmyynti tietoliikenne-toimialalle oli 170 (208) milj. euroa tammi–syyskuussa.

Miltään yksittäiseltä ulkopuoliselta asiakkaalta tammi–syyskuussa 2016 tai 2015 kertynyt liikevaihto ei ylittänyt 10 % koko konsernin liikevaihdosta.

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	24,2	22,9	5,6	62,8	35,2	78,5	65,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-0,2	-0,5	58,0	2,1	0,3	685,2	1,5
Toimialaratkaisut	13,0	22,7	-42,8	35,5	44,5	-20,2	65,4
Tuotekehityspalvelut	1,7	0,6	165,7	7,6	12,9	-41,3	15,6
Tukitoiminnot ja globaali johto	-3,5	-4,3	18,7	-12,3	-14,5	15,1	-22,8
Liikevoitto (EBIT)	35,1	41,4	-15,2	95,7	78,4	22,1	125,2

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%-yks	1-9	1-9	%-yks	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,5	12,9	0,6	11,1	6,3	4,8	8,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-0,6	-1,6	1,0	2,1	0,3	1,8	1,2
Toimialaratkaisut	12,3	22,3	-10,1	10,6	14,5	-3,9	14,9
Tuotekehityspalvelut	6,4	2,1	4,3	8,8	11,7	-2,9	11,0
Liikevoitto (EBIT)	10,3	12,4	-2,0	8,8	7,4	1,4	8,6

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	24,0	23,4	2,5	64,6	57,7	12,0	88,6
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-1,5	0,0	-4 383,5	1,1	1,1	-4,9	3,1
Toimialaratkaisut	13,2	16,6	-20,8	37,7	39,9	-5,4	61,3
Tuotekehityspalvelut	1,7	1,8	-4,6	7,5	11,6	-34,8	14,7
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,0	-3,2	37,3	-8,2	-10,8	24,2	-16,8
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,4	38,6	-8,3	102,7	99,4	3,3	150,8

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%-yks	1-9	1-9	%-yks	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,4	13,2	0,2	11,4	10,3	1,1	11,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-4,9	-0,1	-4,8	1,0	1,2	-0,2	2,5
Toimialaratkaisut	12,5	16,4	-3,9	11,2	13,0	-1,8	14,0
Tuotekehityspalvelut	6,5	6,2	0,3	8,7	10,6	-1,8	10,3
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	10,4	11,5	-1,1	9,4	9,3	0,1	10,3

Henkilöstö palvelualueittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2016	Muutos	Osuus	2015	2015	2016	2015
	1-9	%	%	1-9	1-12	1-9	1-9
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	6 301	6	46	5 957	5 881	6 098	6 088
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1 389	18	10	1 182	1 349	1 360	1 208
Toimialaratkaisut	3 957	6	29	3 722	3 668	3 747	3 403
Tuotekehityspalvelut	1 209	-12	9	1 372	1 279	1 219	1 552
Palvelualueet yhteensä	12 856	5	93	12 234	12 178	12 424	12 252
Toimialaryhmät	263	-12	2	297	272	275	301
Tukitoiminnot ja globaali johto	640	-1	5	648	634	641	677
Konserni yhteensä	13 758	4	100	13 179	13 083	13 339	13 230

Henkilöstö maittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2016	Muutos	Osuus	2015	2015	2016	2015
	1-9	%	%	1-9	1-12	1-9	1-9
Suomi	3 581	-3	26	3 708	3 612	3 590	3 922
Ruotsi	2 710	9	20	2 486	2 490	2 541	2 504
Intia	2 405	8	17	2 231	2 230	2 346	2 109
Tšekin tasavalta	2 231	12	16	2 001	2 025	2 112	2 044
Latvia	661	-5	5	693	678	667	694
Norja	601	-1	4	605	600	600	438
Puola	388	-13	3	447	421	392	458
Kiina	295	15	2	257	258	272	294
Viro	282	46	2	193	196	249	159
Itävalta	132	12	1	118	124	127	118
Liettua	106	-1	1	106	115	114	119
Muut	366	10	3	333	335	329	371
Konserni yhteensä	13 758	4	100	13 179	13 083	13 339	13 230
Onshore-maat	7 239	1	53	7 137	7 045	7 068	7 162
Offshore-maat	6 520	8	47	6 042	6 039	6 271	6 068
Konserni yhteensä	13 758	4	100	13 179	13 083	13 339	13 230

Pitkäaikaiset varat maittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2015
	30.9.	30.9.	%	31.12.
Suomi	77,7	82,2	-5	81,7
Ruotsi	33,4	22,0	52	24,3
Muut	18,6	23,3	-20	18,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	129,7	127,5	2	124,0

Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka sisältävät useita maita, ja siksi yllä olevat maittain esitetyt pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa.

Poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	11,2	11,9	-6	33,3	36,5	-9	47,9
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,0	0,0	1 374	0,1	0,0	880	0,0
Toimialaratkaisut	0,3	0,2	32	0,7	0,5	52	0,7
Tuotekehityspalvelut	0,0	0,1	-63	0,0	0,3	-100	0,2
Tukitoiminnot ja globaali johto	1,2	1,5	-18	3,7	5,1	-27	6,6
Konserni yhteensä	12,8	13,7	-7	37,8	42,3	-11	55,4

Yritys- ja liiketoimintahankinnoista tulevien allokoitujen aineettomien hyödykkeiden poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2016	2015	Muutos	2016	2015	Muutos	2015
	7-9	7-9	%	1-9	1-9	%	1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	-	-	-	-	-	-	-
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,1	0,0	222	0,3	0,1	140	0,2
Toimialaratkaisut	0,7	0,3	129	1,9	0,5	315	1,0
Tuotekehityspalvelut	-	-	-	-	-	-	-
Tukitoiminnot ja globaali johto	-	-	-	-	-	-	-
Konserni yhteensä	0,8	0,3	138	2,2	0,6	274	1,2

Yritysostot heinä–syyskuussa 2016

Tieto suoritti seuraavan yritysoston kolmannen neljänneksen aikana:

* **Emric Partners AB**, omistusosuus 100 % osakkeista, ostopäivä 31.8.2016

Emric on Pohjoismaiden johtava ohjelmisto- ja palveluyritys luotonkäsittelyn alueella. Yritysosto tukee Tiedon finanssipalveluliiketoiminnan laajentamista Pohjoismaissa ja kansainvälisesti. Kauppa myös vahvistaa Tiedon osaamista ja ohjelmistotuotteita Banking as a Service -alueella. Emricin ohjelmistotuotteet on suunnattu luottihakemusten käsittelyyn, luotonantoon ja leasingtoimintaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta sekä hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Ostohinnan allokointi esitetään alustavana, koska hankittujen varojen ja velkojen arvostaminen on kesken.

Maksettu vastike

Milj. euroa

Käteisvarat	31,7
Escrow-määrä	0,5
Ehdollinen vastike	5,4
Vastike yhteensä	37,7

Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät

Milj. euroa

Arvostus kaupassa

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,4
Aineettomat hyödykkeet	8,4
Laskennalliset verosaamiset	0,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,8
Rahavarat	1,5
Laskennalliset verovelat	-2,0
Ostovelat ja muut velat	-5,2
Liikearvo	31,0
Nettovarot yhteensä	37,7

Ehdollinen vastike perustuu pääasiassa ostetun liiketoiminnan kasvuun vuosina 2017 ja 2018.

Hankinnasta syntynyt liikearvo johtuu hankitusta markkinaosuudesta ja liiketoimintaosaamisesta. Kirjattu goodwill ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa.

Hankinnasta syntyneet kulut, 0,2 miljoonaa euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin tuloslaskelmassa ja liiketoiminnan rahavirtaan.

Hankintansa jälkeen kyseinen yksikkö on lisännyt konsernin liikevaihtoon 1,6 milj. euroa ja aineettoman omaisuuden käyvän arvon poistojen jälkeiseen liikevoittoon -0,2 milj. euroa.

Jos yritysosto olisi tehty vuoden alussa, vaikutus konsernin liikevaihtoon olisi ollut noin 14 milj. euroa ja liikevoittoon noin -0,7 milj. euroa.

Vuonna 2015 suoritettujen yritysostojen ehdollisten vastikkeiden muutos

Vuoden 2015 yritysostojen ehdolliset vastikkeet ja niitä vastaava ehdollinen velka alenivat 1,3 milj. euroa.

Milj. euroa

Vuonna 2015 kirjattu ehdollinen vastike	5,7
Vuonna 2016 kirjattu muutos	-1,3
Jäljellä oleva ehdollinen vastike	4,4

Vakuudet ja vastuusitoumukset, milj. euroa

	2016 30.9.	2015 31.12.
Omasta velasta		
Takaukset		
Toimitustakaukset	4,1	10,1
Vuokratakaukset	9,1	9,1
Muut	7,4	4,3
Muut omat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa maksettavat vuokravastuut	41,6	41,4
1–5 vuoden kuluttua maksettavat vuokravastuut	91,2	100,9
5 vuoden jälkeen maksettavat vuokravastuut	20,3	21,2
Yhden vuoden kuluessa maksettavat leasingvastuut	8,3	8,2
1–5 vuoden kuluttua maksettavat leasingvastuut	8,8	12,0
5 vuoden jälkeen maksettavat leasingvastuut	0,7	0,7
Ostositoumukset	7,4	8,5
Yhteisyritysten puolesta	-	-
Muiden puolesta		
Takaukset	0,2	0,4

Eräs konserniyhtiöstä on pantannut omistamansa tytäryhtiön osakkeet (kirjanpitoarvo 14 milj. euroa) paikallisen luottolimitin vakuudeksi. Luottolimitti ei ollut käytössä syyskuun lopussa. Lisäksi kyseisen luottolimitin vakuutena on yrityskiinnitysvelkakirjoja 1,5 milj. euroa arvosta.

Johdannaiset, milj. euroa

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Sisältää bruttomääräiset nimellisarvot kaikista sopimuksista, jotka eivät ole vielä erääntyneet tai joita ei ole suljettu. Avoinna oleva nimellisarvo ei välttämättä mittaa tai osoita markkinariskiä, sillä joidenkin sopimusten riski voi olla tasapainotettu toisilla sopimuksilla.

	2016 30.9.	2015 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	222,7	294,5
Suojauslaskennan ulkopuolella	222,7	281,9
Suojauslaskennan piirissä	0,0	12,6
Sähköfutuurisopimukset	0,5	0,3

Johdannaisten käyvät arvot

	2016 30.9.	2015 31.12.
Johdannaissopimusten nettomääräiset käyvät arvot		
Valuuttatermiinisopimukset	2,1	0,3
Sähköfutuurisopimukset	0,1	-0,1

Johdannaissopimuksia on käytetty vain taloudelliseen suojaukseen.

	2016 30.9.	2015 31.12.
Johdannaissopimusten käyvät positiiviset arvot, brutto		
Valuuttatermiinisopimukset	3,3	1,6
Suojauslaskennan ulkopuolella	3,3	1,4
Suojauslaskennan piirissä ¹⁾	-	0,2
Sähköfutuurisopimukset	0,1	-

	2016 30.9.	2015 31.12.
Johdannaissopimusten käyvät negatiiviset arvot, brutto		
Valuuttatermiinisopimukset	-1,2	-1,3
Suojauslaskennan ulkopuolella	-1,2	-1,3
Suojauslaskennan piirissä ¹⁾	-	-
Sähköfutuurisopimukset	-	-0,1

¹⁾ Suojauslaskennan piirissä olevat valuuttatermiinisopimukset (netto)	-	0,2
Kirjattu omaan pääomaan	-	0,2
Tuloslaskelmaan kirjattava korkoero	-	-

Valuuttajohdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja korkonoteerauksia.

Ulkomaan rahan määräisiin erittäin todennäköisiin ennakoituihin liiketoimiin ei 30.9.2016 kohdistunut avoimia suojauskohteita. Valuuttaterminisopimuksista aiheutuvat omaan pääomaan suojausrahastoon (liitetieto Muut rahastot) kirjatut voitot ja tappiot olivat 31.12.2015 0,2 miljoonaa euroa.

Rahavirran suojauskohteista aiheutunut tulosvaikutteisesti kirjattu tehokas osa oli voittoa 0,2 miljoonaa euroa 30.9.2016 (0,6 miljoonaa euroa 31.12.2015), ja se on kirjattu korkoeroineen liikevaihdon oikaisuksi. Rahavirran suojauskohteista aiheutunut tulosvaikutteisesti kirjattu tehokas osa oli tappiota 0,0 miljoonaa euroa 30.9.2016 (0,2 miljoonaa euroa 31.12.2015), ja se on kirjattu korkoeroineen liikevaihdon oikaisuksi.

Rahavirran suojauskohteista ei aiheutunut 30.9.2016 tulosvaikutteisesti tehottomasta osasta voittoa eikä tappiota, jota olisi kirjattu muihin liiketoiminnan tuottoihin tai kuluihin (0,0 miljoonaa euroa 31.12.2015).

Muut rahastot

Rahavirran suojauskohteet

Milj. euroa	Suojausrahasto
Avaava tase 1.1.2015	-0,3
Käyvän arvon lisäys	1,1
Käyvän arvon alentuminen	-0,5
Verot käyvän arvon lisäyksestä	0,2
Verot käyvän arvon alentumisesta	-0,3
Päättävä tase 31.12.2015	0,2
Avaava tase 1.1.2016	0,2
Käyvän arvon lisäys	-
Käyvän arvon alentuminen	-0,2
Verot käyvän arvon lisäyksestä	-
Verot käyvän arvon alentumisesta	-
Päättävä tase 30.9.2016	-

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat**Milj. euroa**

30.9.2016	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	3,4	-	3,4
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	0,7	0,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	1,2	-	1,2

Milj. euroa

31.12.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	1,6	-	1,6
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	0,7	0,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	1,4	-	1,4

Myytavissä olevien rahoitusvarojen käypä arvo perustuu alkuperäiseen hankintahetken arvoon. Käypää arvoa ei voida riittävän hyvin arvioida luotettavan jälleenmyyntihinnan puuttuessa.

Luvut vuosineljänneksetin

Tunnusluvut

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Voitto/osake, euroa							
Laimentamaton	0,37	0,33	0,29	0,47	0,40	0,24	0,12
Laimennusvaikutuksella oikaistu	0,37	0,33	0,29	0,47	0,40	0,24	0,12
Oma pääoma/osake, euroa	6,05	5,67	5,46	6,57	5,90	5,69	5,45
Oman pääoman tuotto-%, liukuva 12 kk	24,4	26,2	25,7	19,0	13,8	4,5	4,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%, liukuva 12 kk	22,6	25,9	27,2	20,4	14,8	7,5	7,7
Omavaraisuusaste, %	44,4	42,2	38,9	46,2	44,3	44,8	39,6
Korollinen nettovelka, milj. euroa	136,4	103,3	-21,3	13,2	57,7	5,3	-85,9
Nettovelkaantumisaste, %	30,6	24,7	-5,3	2,7	13,3	1,3	-21,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja yrityshankinnat, milj. euroa	53,3	11,8	9,4	32,7	81,8	10,6	11,6

Tuloslaskelma, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Liikevaihto	340,5	381,0	367,5	395,6	335,1	363,8	365,6
Liiketoiminnan muut tuotot	5,2	2,8	4,2	10,5	10,2	4,8	5,0
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-183,1	-213,8	-214,0	-216,6	-174,4	-212,2	-225,1
Poistot ja arvonalentumiset	-13,6	-13,1	-13,3	-13,7	-14,0	-14,4	-14,5
Liiketoiminnan muut kulut	-114,7	-125,5	-116,5	-130,1	-116,3	-120,0	-118,3
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta	0,8	0,9	0,4	1,1	0,8	1,1	1,2
Liikevoitto (EBIT)	35,1	32,3	28,3	46,8	41,4	23,1	13,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,0	-1,6	-0,6	-1,0	-1,9	-1,3	-1,7
Tulos ennen veroja	34,1	30,7	27,7	45,8	39,5	21,8	12,2
Tuloverot	-6,8	-6,5	-6,2	-11,4	-9,9	-4,4	-3,1
Tilikauden voitto	27,3	24,2	21,5	34,4	29,6	17,4	9,1

Tase, milj. euroa

	2016 30.9.	2016 30.6.	2016 31.3.	2015 31.12.	2015 30.9.	2015 30.6.	2015 31.3.
Liikearvo	414,0	383,5	385,2	384,9	362,9	327,5	327,0
Muut aineettomat hyödykkeet	50,0	39,5	40,1	41,0	45,8	30,4	32,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	79,7	79,0	79,9	83,0	81,8	78,3	80,4
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä käsitellyissä sijoituskohteissa	15,4	14,6	13,7	17,2	16,0	16,3	15,1
Muut pitkäaikaiset varat	37,1	36,0	37,1	37,0	41,6	33,3	35,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	596,2	552,6	556,0	563,1	548,1	485,8	490,5
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset varat	389,6	402,9	403,9	367,0	364,5	393,3	394,7
Rahavarat	71,7	93,2	144,6	156,2	115,9	112,2	184,8
Lyhytaikaiset varat yhteensä	461,3	496,1	548,5	523,2	480,4	505,5	579,5
Varat yhteensä	1 057,5	1 048,7	1 104,5	1 086,3	1 028,5	991,3	1 070,0
Oma pääoma yhteensä	446,2	417,7	401,7	482,9	433,5	418,2	399,5
Pitkäaikaiset lainat	104,1	104,4	104,7	105,0	105,9	100,2	100,5
Muut pitkäaikaiset velat	56,4	54,6	53,0	53,0	64,6	59,7	63,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	160,5	159,0	157,7	158,0	170,5	159,9	163,7
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	330,9	360,3	500,3	349,5	322,9	352,3	461,0
Varaukset	9,1	12,1	18,2	22,9	24,3	33,4	36,7
Lyhytaikaiset lainat	110,8	99,6	26,6	73,0	77,3	27,5	9,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä	450,8	472,0	545,1	445,4	424,5	413,2	506,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 057,5	1 048,7	1 104,5	1 086,3	1 028,5	991,3	1 070,0

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Liiketoiminnan rahavirta							
Tilikauden voitto	27,3	24,2	21,5	34,4	29,6	17,4	9,1
Oikaisut	20,0	17,6	21,0	22,6	19,0	20,6	17,1
Nettokäyttöpääoman muutos	-26,5	-47,3	17,8	15,0	-26,7	-16,2	12,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	20,8	-5,5	60,3	72,0	21,9	21,8	39,1
Maksetut liiketoiminnan rahoituserät, netto	-0,9	-2,0	-0,8	-0,6	-3,0	-3,1	-0,5
Saadut osingot pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyistä sijoituksista	-	-	3,8	-	-	-	5,4
Maksetut välittömät verot	-6,1	-6,2	-16,4	-4,3	-2,5	-6,3	-7,3
Liiketoiminnan rahavirta	13,8	-13,7	46,9	67,1	16,4	12,4	36,7
Investointien rahavirta	-45,8	-11,9	-10,1	-21,5	-62,7	-10,1	-11,0
Rahoituksen rahavirta	10,9	-25,9	-46,7	-5,3	48,2	-74,3	-2,6
Rahavarojen muutos	-21,1	-51,5	-9,9	40,3	1,9	-72,0	23,1
Rahavarat kauden alussa	93,2	144,6	156,2	115,9	112,2	184,8	160,6
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	-0,4	0,1	-1,7	0,0	1,8	-0,6	1,1
Rahavarojen muutos	-21,1	-51,5	-9,9	40,3	1,9	-72,0	23,1
Rahavarat kauden lopussa	71,7	93,2	144,6	156,2	115,9	112,2	184,8

Segmenttiluvut vuosineljänneksittäin

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	179	196	190	196	177	192	190
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	30	37	35	34	28	33	30
Toimialaratkaisut	106	117	113	132	101	105	101
Tuotekehityspalvelut	26	31	29	33	29	33	47
Konserni yhteensä	341	381	367	396	335	364	366

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Finanssipalvelut	88	93	88	92	83	88	84
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	106	120	118	133	98	107	101
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	121	138	132	137	126	136	135
Tuotekehityspalvelut	26	31	29	33	29	33	47
Konserni yhteensä	341	381	367	396	335	364	366

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	24,2	20,9	17,7	30,3	22,9	11,1	1,2
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-0,2	1,2	1,1	1,3	-0,5	0,5	0,2
Toimialaratkaisut	13,0	11,1	11,5	20,8	22,7	10,9	11,0
Tuotekehityspalvelut	1,7	3,3	2,6	2,8	0,6	5,7	6,5
Tukitoiminnot ja globaali johto	-3,5	-4,2	-4,6	-8,3	-4,3	-5,1	-5,1
Liikevoitto (EBIT)	35,1	32,3	28,3	46,8	41,4	23,1	13,9

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,5	10,6	9,4	15,5	12,9	5,8	0,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-0,6	3,3	3,2	3,7	-1,6	1,5	0,8
Toimialaratkaisut	12,3	9,5	10,1	15,7	22,3	10,4	10,9
Tuotekehityspalvelut	6,4	10,7	9,0	8,4	2,1	17,1	14,0
Liikevoitto (EBIT)	10,3	8,5	7,7	11,8	12,4	6,3	3,8

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	24,0	21,3	19,4	30,9	23,4	17,9	16,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-1,5	1,2	1,3	2,0	0,0	0,6	0,5
Toimialaratkaisut	13,2	12,8	11,7	21,5	16,6	12,1	11,1
Tuotekehityspalvelut	1,7	3,4	2,4	3,1	1,8	3,2	6,5
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,0	-2,8	-3,4	-6,0	-3,2	-3,7	-3,9
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	35,4	35,8	31,5	51,4	38,6	30,1	30,7

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2016 7-9	2016 4-6	2016 1-3	2015 10-12	2015 7-9	2015 4-6	2015 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,4	10,8	10,2	15,8	13,2	9,3	8,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	-4,9	3,3	3,7	5,7	-0,1	1,8	1,8
Toimialaratkaisut	12,5	10,9	10,4	16,2	16,4	11,5	11,0
Tuotekehityspalvelut	6,5	11,1	8,4	9,4	6,2	9,6	14,0
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	10,4	9,4	8,6	13,0	11,5	8,3	8,4

Suurimmat osakkeenomistajat 30.9.2016

	Osakkeet	%
1 Cevian Capital *)	11 073 614	14,9
2 Solidium Oy	7 415 418	10,0
3 Silchester International Investors LLP **)	7 401 027	10,0
4 Swedbank Robur rahastot	1 872 491	2,5
5 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 208 840	1,6
6 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	838 648	1,1
7 Valtion Eläkerahasto	673 000	0,9
8 Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.	541 345	0,7
9 Evli rahastot	522 193	0,7
10 Danske rahastot	437 448	0,6
10 suurinta osakkeenomistajaa	31 984 024	43,2
- joista hallintarekisteröityjä	20 347 132	27,5
Hallintarekisteröidyt	27 559 428	37,2
Muut	14 565 800	19,7
Yhteensä	74 109 252	100,0

Perustuu Euroclear Finland Oy:n ja Euroclear Sweden AB:n omistajarekistereihin.

*) Euroclear Finland Oy:n rekisterin mukaan Cevian Capitalin omistus 31.3.2016 oli 11 073 614 osaketta, mikä vastaa 14,9 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

***) Silchester International Investors LLP ilmoitti 23.6.2015, että sen omistus Tieto Oyj:ssä on 7 401 027 osaketta, mikä vastaa 10,0 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

Lisätietoja:

Lasse Heinonen, talousjohtaja, puh. 020 726 6329, 050 393 4950, [lasse.heinonen \(at\) tieto.com](mailto:lasse.heinonen@tieto.com)

Tanja Lounevirta, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 020 727 1725, 050 321 7510, [tanja.lounevirta \(at\) tieto.com](mailto:tanja.lounevirta@tieto.com)

[Tiedotustilaisuus analyytikoille ja toimittajille](#) järjestetään 25.10. klo 11.00 Suomen aikaa Tiedon toimitiloissa Tukholmassa, osoite Fjärde Bassängvägen 15. Tilaisuus on englanninkielinen. Tuloksen esittelevät toimitusjohtaja Kimmo Alkio ja talousjohtaja Lasse Heinonen.

Tilaisuutta voi seurata suorana [webcast-lähetyksenä Tiedon internetsivuilla](#). Webcast-lähetystä varten osallistujat tarvitsevat Adobe Flash version 10.1.0 tai uudemman. Tieto järjestää samassa yhteydessä puhelinkonferenssin, jonka yhteystiedot ovat seuraavat:

Suomi: +358 (0)9 7479 0361
Ruotsi: +46 (0)8 5033 6574
Iso-Britannia: +44 (0)203 043 2002
USA: +1 719 325 2131
Osallistujakoodi: 6304748

Varmistaaksenne yhteyden puhelinneuvotteluun pyydämme ystävällisesti soittamaan muutamaa minuuttia ennen tiedotustilaisuuden alkua. Tallenne tilaisuudesta on katsottavissa kokouksen jälkeen.

Konsernin tulostiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

TIETO OYJ

JAKELU
NASDAQ Helsinki
NASDAQ Stockholm
Keskeiset tiedotusvälineet

Tieto hyödyntää datakeskeisen maailman mahdollisuudet ja tuottaa niiden avulla arvoa yksilöille, organisaatioille ja yhteiskunnalle. Tavoitteemme on olla asiakkaillemme paras kumppani liiketoiminnan uudistamisessa. Ohjelmisto- ja palveluosaamisemme lisäksi hyödynnämme vahvasti yhdessä innovoinnin ja ekosysteemien mahdollisuudet.

Tiedon pääkonttori sijaitsee Helsingissä. Yrityksen palveluksessa työskentelee yli 13 000 ammattilaista lähes 20 maassa. Tiedon liikevaihto on noin 1,5 miljardia euroa. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ:ssa Helsingissä ja Tukholmassa. www.tieto.fi

Tieto Oyj

Y-tunnus 0101138-5

Aku Korhosen tie 2-6

PL 38

00441 HELSINKI

puh, 020 72010

kotipaikka: Helsinki

E-mail: [ir \(at\) tieto.com](mailto:ir@tieto.com)

www.tieto.com

